

|                    |       |            |
|--------------------|-------|------------|
| Kaupunginhallitus  | § 141 | 20.04.2020 |
| Kaupunginhallitus  | § 159 | 04.05.2020 |
| Kaupunginhallitus  | § 259 | 08.06.2020 |
| Kaupunginvaltuusto | § 61  | 15.06.2020 |

## **Lausunto Varsinais-Suomen kestävän kehityksen yhteistyöstä ja Ohjelma 2030 -luonnoksesta**

873/00.04.01/2020

Kaupunginhallitus 20.04.2020 § 141

Valmistelija: ympäristönsuojelupäällikkö Heidi Veck, heidi.veck@salo.fi, 02 778 7800.

Varsinais-Suomen kuntien kestävän kehityksen ja energia-asoiden palvelukeskus Valonia toimii Varsinais-Suomen liiton yhteydessä. Valonia on toteuttanut Varsinais-Suomessa kestävän kehityksen yhteistyötä jo yli kaksikymmentä vuotta. Valonia on kuntien työtä tukeva lisäresurssi ja pitkäjänteisen työn kautta saavuttanut vakiintuneen aseman maakunnallisena kestävän kehityksen asiantuntijaorganisaationa ja on arvostettu toimija myös valtakunnallisesti. Valonian toimintaan ovat sitoutuneet kaikki Varsinais-Suomen 27 kuntaa.

Valonia pyytää Salon kaupungilta:

1. lausuntoa Valonian Ohjelma 2030 -luonnoksesta,
2. toiveita painopisteistä ja erityistarpeista, joihin Salo haluaa keskittyä Ohjelma 2030:n aikana
3. varautumista alueelliseen Valonian kestävän kehityksen yhteistyöhön myös tulevien vuosien budjetoinnissa.

Ohjelma 2030 luonnoksesta pyydetään lausunto kaikilta Varsinais-Suomen kunnilta. Lausunnon yhteydessä kunnat voivat esittää toiveita sellaisista toiminnan painopisteistä, joihin he haluaisivat kuntansa alueella tulevina vuosina erityisesti keskittyä. Tällaisia painopisteitä voivat olla esimerkiksi kestävä liikkuminen, uusiutuva energia, energiatehokkuus, luonnon monimuotoisuus, ympäristökasvatus, yritys yhteistyö, kestävä hankinnat, vesihuolto, ilmasto-kestävä maa- ja metsätalous, ilmasto-ohjelman laadinta, metsänhoitosuunnitelmat, ravinnekierto ja kiertotalous. Nämä toiveet eivät ole sitovia, mutta ne antavat Valoniale arvokasta tietoa kuntien tarpeista myös mahdollisia kuntien yhteishankkeita suunniteltaessa.

Valonian rahoitus pohja on laaja-alainen. Kuntien osallistumismaksu on Valonian budjetista noin neljännes ja toimii omarahoituksena muiden rahoitusten hakemisessa. Rahoitusmallin avulla Valonia kykenee tuottamaan jäsenkunnilleen huomattavasti kuntien maksuosuutta suuremman määrän palveluita.

Vuodesta 2021 lähtien Valonian vuosimaksu perustuu maksuluokkiin, jotka

määrittävät kunnan asukasluvun mukaan. Erillistä vesiysteistyömaksua ei enää peritä, vaan se sisältyy vuosimaksuun. Uuden maksukäytännön avulla Valonia kykenee tarjoamaan palveluitaan tasapuolisemmin koko maakunnan alueella sekä huomioimaan paremmin kuntien erilaiset tarpeet. Salo kuuluu maksuluokkaan 8, jolloin osallistumismaksu vuodesta 2021 on 30 000 euroa. Tällä hetkellä Salo on maksanut Valonian osallistumismaksua 0,45 € /asukas eli noin 24 000 euroa vuodessa ja tämän lisäksi 5000 euroa vesiysteistyömaksua. Kunkin kunnan maksuluokka tarkistetaan vuosittain, joten asukasluvun muutos muuttaa myös maksua.

### **Valonian toimia ja hankkeita vuonna 2019 Salossa:**

- 25 kiinteistökohtaista neuvontakäyntiä, 70 neuvontayhteydenottoa, 1 jv-info 30 osallistujaa.
- Virtavesikunnostuksia 4 eri joessa/purossa. 2 avoimet purokunnostustalkoot. Lisäksi virtavesien koekalastuksia ja kunnostussuunnittelua.
- Uskelanjoen kalataloudellisten kunnostusten ohjaus: Moisionkosken, Haukkalankosken Lopenkosken ja Kaukolankosken kunnostus. Noin 3,5 hehtaaria ja 1,5 kilometriä.
- Mommolanjoen Mommolankosken kalatiesuunnittelun kilpailutus ja suunnittelun aloitus.
- Varsinais-Suomen vesistö-kunnostusverkoston tilaisuudet Salossa: 21.3. Metsätalous ja vesiensuojelu/Salon kaupungintalo, 14.8. Metsätalouden vesiensuojelu/lisäkin Pirtti, Pertteli, 11.9. Pienvedet kuntoon –seminaari ja 12.9. Pienvesiretki. Yhteensä noin 150 henkilöä.
- Lähdekartoitukset 6 Salon pohjavesialueella ja kahdella pohjavesialueella, jotka sijaitsevat osittain Salon alueella. Lähdekartoituksissa kertyi runsaasti tietoa arvokkaista lähde-elinympäristöistä.
- Valonia ollut asiantuntija-apuna Salon hankintapolitiittisen ohjelman laatimisessa pitämällä puheenvuoron työryhmälle 25.9. Lisäksi Valonia auttanut tarvittaessa kestäviin ja innovatiivisiin hankintoihin liittyen. Salo ollut mukana useissa tapaamisissa sekä kysynyt neuvoa myös sähköpostitse.
- Salo oli mukana Valonian ELLE-hankkeessa (Energiaan liittyvän liiketoiminnan edistäminen Varsinais-Suomessa 1.9.2017 – 28.2.2020)
- Salo oli mukana mm. Lämpöä palveluna –teemaan liittyvässä markkinavuoropuhelutilaisuudessa
- Salon aurinkoenergian yhteishankinnan infoillan järjestämisessä mukana sekä asiantuntija-apu Ilmastoviisas Salo -ryhmälle yhteishankinnan kilpailutuksessa (tarjouspyynnön asiakirjat ja tarjousten pisteytys)
- Ilmasto –ja ympäristöohjelman päivitysryhmässä asiantuntijana
- Alueellinen kuluttajien energianeuvonta myös salolaisten käytössä
- Asiantuntijapuheenvuoro ilmastovaikuttamisesta Ilmastoviisas Salo -ryhmälle 12.3., paikalla noin 15 henkilöä
- Nuoret ilmastotyön ja kestävä kehityksen kirittäjinä -hanke

Vuonna 2019 Valonia teki työtä salossa noin 190 työpäivää yhteensä kymmenen eri henkilön työpanoksina. Rahana laskettuna Salo sai palveluja noin kaksi kertaa Valonialle maksamansa kuntaosuuden verran.

Vuonna 2020 Valonialla on tarkoitus tehdä Salossa purokunnostuksia Krapuojalle, Punassuon Lohiojalle ja Satakoskenojalle. Lisäksi Mommolanjoen kalatiesuunnittelu on käynnissä ja valmistuu kevään tai alkukesän aikana. Myös Salon virtavesien kalastoseurantoja on tarkoitus jatkaa Valonian toimesta. Valonia on mukana myös LUKE:n vetämässä Kalatalouden ympäristöohjelma -hankkeessa vuosille 2020-2022. Hankkeen toimintaa mm. virtavesikunnostuskoulutuksia, ja kalastoselvityksiä kohdentuu Salon alueelle. Lisäksi Valonia on hakenut rahoitusta Saaristomeren pienvedet -hankkeelle, jossa kartoitetaan Saaristomeren rannikkoalueen pienvesien kunnostustarpeita ja laaditaan kunnostussuunnitelmia. Myös tämä hanke toimii Salon alueella.

Valonialla on käynnistymässä METSO-yhteistoimintaverkostohanke, jossa edistetään luonnonhoitopainotteista metsänhoitoa vuorovaikutteisesti maanomistajien ja toimijoiden kanssa. Hankkeessa kehitetään vuorovaikutteista toimintamallia, joka perustuu kattavalle viestinnälle aina henkilökohtaisista tapaamisista tilaisuuksiin ja työnäytöksiin. Hankkeen kohdealueena on Kiikalan Hyyppäränharju. Hankkeessa tarkastellaan erityisesti alueen arvokasta pienvesiluontoa.

Salon alue on erittäin tärkeää Varsinais-Suomen vesistökunnostusverkoston toiminnalle. Verkostotyössä Valonia auttaa Salon alueen lukuisia vesiensuojeluyhdistyksiä vesiensuojelu- ja kunnostusasioissa. Verkostotyö hyödyttää myös Salon yhdistyksiä esim. alueelle saatavan hankerahoituksen muodossa.

Lisäksi jatkuvat Valonian yleiset asiantuntijapalvelut, joita salolaiset voivat käyttää avuksi monissa eri asioissa.

Vastaavia palveluja on mahdotonta ostaa muualta samaan tai edullisempaan hintaan, eikä Salon kaupungin nykyisillä henkilöresursseilla ole mahdollista toteuttaa näitä toimia omana toimintana. Valonian maksulliset palvelut ja muu hanketoiminta suunnataan myös ensisijaisesti yhteistyökunnille.

Valonian Ohjelma 2030-luonnos, lausuntopyyntö ja muu materiaali ovat oheismateriaalina.

Tämä asia käsitellään rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksessa 15.4.2020

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle että:

1. Salon kaupunki antaa Valonian Ohjelma 2030 -luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Valonian 2030-ohjelmaluonnos esittelee laajan valikoiman erilaisia toimia, joilla Valonia pystyy auttamaan Varsinais-Suomen kuntia toteuttamaan tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Tämä lähestymistapa antaa kunnille vapauden valita juuri omaan kuntaan sopivia toimia ja hankkeita. Ohjelma on väljä eikä siitä sinällään löydy konkreettisia toimia tai tavoitteita juuri Varsinais-Suomen osalta, mutta tilanteessa, jossa kunnat ovat kaikki eri vaiheessa toteuttamassa valtakunnallisia tavoitteita tämä lienee juuri oikea tapa suunnitella tulevaisuuden toimintaa. Ohjelmakausi on pitkä ja senkin vuoksi on hyvä, että toimintaa ei liian tarkkaan määritellä etukäteen vaan jätetään reagoitivaraa muuttuviin tilanteisiin. Salon kaupungilla ei ole huomautettavaa ohjelman sisällöstä. Ohjelman ulkoasua on syytä kehua, se on raikas ja helposti lähestyttävä.

2. Salon painopistealueiksi esitetään:

- ympäristökasvatus
- vesihuolto
- luonnon monimuotoisuus
- vesistöhankeet
- energiatehokkuus
- kestävä liikkuminen
- yritysyhteistyö

3. Salon rakennus- ja ympäristölautakunnan talousarvioon varataan vuosittain Valonian toimintaan osallistumista varten tarvittava summa.

Päätös:

Ulla Huittinen teki vastaesityksen Mikko Lundenin kannattamana: Esitän, että pitkään sopimukseen ei sitouduta, ja että nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ei anneta rajatonta valtuutusta Valonian toimintaan osallistumista varten tarvittavaan summaan. Kustannuksia ei ole esityskohdassa määritelty.

Kaupunginjohtaja täydensi esitystään siten, että vuosikustannus noin 30 000 euroa.

Mikko Lundén teki vastaehdotuksen Elina Suonio-Peltosalon ja Simo Vesan kannattamana: Salon kaupunki jättäytyy jäsenyydestä. Jäsenyys päätetään kuluvan vuoden aikana.

Puheenjohtaja teki vastaehdotuksen Saku Nikkasen kannattamana Asiakohta jätetään pöydälle, pyydetään maakuntaliitosta asiantuntija esittelemään asiaa kaupunginhallitukselle 4.5.2020 kokoukseen.

Marko Tapio ilmoitti Elina Suoni-Peltosalon kannattamana, että haluaa jatkaa asiakohdan käsittelyä.

Puheenjohtaja totesi, että äänestetään asian jättämisestä pöydälle. Asian käsittelyn jatkoa kannattavat äänestävät JAA, ja asian pöydälle jättämistä kannattavat äänestävät EI:

Hyväksyttiin äänestystapa.

Suoritetussa äänestyksessä käsittelyn jatkaminen sai 4 JAA-ääntä (Suonio-Peltosalo, Lundén, Tapio, Yli-Jama) ja ehdotus asian jättämisestä pöydälle 9 EI-ääntä (Huittinen, Lehti, Nikkanen, Nyyssönen, Risko, Ruokonen, Tekkala, Vesa, Karnisto-Toivonen).

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle. Asia siirtyy käsiteltäväksi kaupunginhallituksen 4.5.2020 kokoukseen.

Kaupunginhallitus 04.05.2020 § 159

Valmistelija: Valmistelija: hallintojohtaja Laura Niinimaa,  
laura.niinimaa@salo.fi, puh. 044 778 2020.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 20.4.2020 päättänyt siirtää asian käsittelyn kokoukseen 4.5.2020.

Kokoukseen osallistuvat toimialapäällikkö Riikka Leskinen  
Varsinais-Suomen kuntien kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus Valoniasta sekä ympäristönsuojelupäällikkö Heidi Veck Salon kaupungilta.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle että:

1. Salon kaupunki antaa Valonian Ohjelma 2030 -luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Valonian 2030-ohjelmaluonnos esittelee laajan valikoiman erilaisia toimia, joilla Valonia pystyy auttamaan Varsinais-Suomen kuntia toteuttamaan tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Tämä lähestymistapa antaa kunnille vapauden valita juuri omaan kuntaan sopivia toimia ja hankkeita. Ohjelma on väljä eikä siitä sinällään löydy konkreettisia toimia tai tavoitteita juuri Varsinais-Suomen osalta, mutta tilanteessa, jossa kunnat ovat kaikki eri vaiheessa toteuttamassa valtakunnallisia tavoitteita tämä lienee juuri oikea tapa suunnitella tulevaisuuden toimintaa. Ohjelmakausi on pitkä ja senkin vuoksi on hyvä, että toimintaa ei liian tarkkaan määritellä etukäteen vaan jätetään reagoitivaraa muuttuviin tilanteisiin. Salon kaupungilla ei ole huomautettavaa ohjelman sisällöstä. Ohjelman ulkoasua on syytä kehua, se on raikas ja helposti lähestyttävä.

2. Salon painopistealueiksi esitetään:

- ympäristökasvatus
- vesihuolto
- luonnon monimuotoisuus
- vesistöhankeet
- energiatehokkuus
- kestävä liikkuminen
- yrittäjäyhteistyö

3. Salon rakennus- ja ympäristölautakunnan talousarvioon varataan vuosittain Valonian toimintaan osallistumista varten tarvittava summa.

Päätös:

Heidi Veck ja Riikka Leskinen liittyivät kokoukseen 17:20 toimiakseen asiantuntijoina asiakohdan käsittelyn ajan.

Valonian toimialapäällikkö Riikka Leskinen esitteli kaupunginhallitukselle Valonian toimintaa ja Ohjelma 2030 -luonnosta.

Heidi Veck ja Riikka Leskinen poistuivat kokouksesta 17:38.

Mikko Lundén esitti Johanna Riskin kannattamana, että Salo ei jatka Valonian yhteistyökumppanina vuodesta 2021 alkaen

Puheenjohtaja totesi, että pohjaehdotukselle on tehty vastaesitys. Äänestetään siten, että pohjaehdotusta kannattavat äänestävät JAA, Lundénin vastaehdotusta kannattavat äänestävät EI.

Hyväksyttiin äänestystapa.

JAA-ääniä 6 kpl (Karnisto-Toivonen, Nikkanen, Nyyssönen, Ruokonen, Tekkala, Vesa), EI-ääniä 7 kpl (Suonio-Peltosalo, Huittinen, Lehti, Lundén, Riski, Tapio, Yli-Jama).

Puheenjohtaja totesi, äänestyksen voitti Mikko Lundénin vastaehdotus.

Kaupunginhallitus päätti, että Salo ei jatka Valonian yhteistyökumppanina vuodesta 2021 alkaen.

Jonna Nyyssönen jätti eriävän mielipiteen. Perustelu: "Mielestäni Salon tulee ehdottomasti olla mukana kestävän kehityksen työssä. Yhteistyöllä Valonian kanssa pystyisimme kattamaan kunnalle kuuluvia lakisääteisiä neuvonta- ja tiedotustehtäviä. Yhteistyön katkaiseminen on iso riski sille, että lakisääteiset velvoitteet jäävät hoitamatta. Yhteistyö tuo myös kokonaistaloudellisia säästöjä, kun yhteistyöhankkeissa suurin osa rahoituksesta tulee muualta, mutta hyödyt saa Salo, kun parannetaan ympäristön tilaa, kuntalaisten tiedonsaantia, kestävän kehityksen osaamista ja matkailuyrittämisen mahdollisuuksia.

Päätös jäädä pois yhteistyöstä on Salon vision ja arvojen vastaista toimintaa. Visiomme on olla joka päivä parempi, siihen meidän on kaikissa päätöksissä pyrittävä."

Kaupunginhallitus 08.06.2020 § 259

Valmistelija: hallintojohtaja Laura Ala-Hannula, laura.ala-hannula@salo.fi, puh. 044 778 2020, .

Rakennus- ja ympäristölautakunta on käsitellyt Valonian ohjelma 2030 -luonnosta kokouksessaan 15.4.2020. Kaupunginhallitus on

kokouksessaan 4.5.2020 päättänyt jättää lausumatta asiassa ja varaamatta talousarvioon Valonian kanssa tehtävään yhteistyöhön jatkossa tarvittavaa summaa.

Valtuutettu Mira Aaltonen ym. valtuutetut tekivät kaupunginvaltuuston kokouksessa 11.5.2020 § 40 seuraavan aloitteen:

"Kaupunginhallitus on päätöksellään 4.5.2020 § 159 päättänyt, ettei rakennus- ja ympäristölautakunnan ehdottamaa lausuntoa Valonian Ohjelma 2030 -luonnoksesta hyväksytä.

Tällä kaupunginhallituksen päätöksellä suunniteltu yhteistyö Valonian kanssa keskeytyy.

Kuntalain 94 § 2 momenttiin viitaten me allekirjoittaneet esitämme, että valmisteilla ollut lausunto tuodaan kaupunginvaltuuston käsittelyyn. Siten valtuuston jäsenille luodaan mahdollisuus julkiseen keskusteluun asiasta, jolla on paljon laaja-alaista merkitystä kaupungin kehittämisessä, lakisääteisten palvelujen tuottamisessa ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Näin valtuustolla -valtuuston niin halutessa- on mahdollisuus ohjeistaa kaupunginhallitusta hyväksymään rakennus- ja ympäristölautakunnan ehdottama lausunto.

Salossa 11.5.2020

Mira Aaltonen  
Leena Ahonen-Ojala  
Hannu Eeva  
Annika Fagerström  
Jaana Haapasalo  
Marjatta Hyttinen  
Tuukka Kahila  
Arttu Karhulahti  
Saija Karnisto-Toivonen  
Pekka Kymäläinen  
Heikki Liede  
Sanna Lundström  
Marjaana Mänkäri  
Juhani Nummentalo  
Jonna Nyysönen  
Sari Pesonen  
Juha Punta  
Elina Seitz  
Katja Taimela  
Pertti Vallittu  
Lea Wiman-Määttä"

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Vs. kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi, ja ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee tiedokseen kaupunginhallituksen päätöksen 4.5.2020 § 159, koskien rakennus- ja ympäristölautakunnan ehdottamaa lausuntoa Valonian Ohjelma 2030 -luonnoksesta.

Päätös:

Jonna Nyysönen teki seuraavan vastaesityksen:

"Esitän että kaupunginhallitus päättää perua 4.5.2020 tekemänsä päätöksen ja antaa Valoniale kaupunginjohtajan valmisteleman lausunnon:

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle että:

1. Salon kaupunki antaa Valonian Ohjelma 2030 -luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Valonian 2030-ohjelmaluonnos esittelee laajan valikoiman erilaisia toimia, joilla Valonia pystyy auttamaan Varsinais-Suomen kuntia toteuttamaan tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Tämä lähestymistapa antaa kunnille vapauden valita juuri omaan kuntaan sopivia toimia ja hankkeita. Ohjelma on väljä eikä siitä sinällään löydy konkreettisia toimia tai tavoitteita juuri Varsinais-Suomen osalta, mutta tilanteessa, jossa kunnat ovat kaikki eri vaiheessa toteuttamassa valtakunnallisia tavoitteita tämä lienee juuri oikea tapa suunnitella tulevaisuuden toimintaa. Ohjelmakausi on pitkä ja senkin vuoksi on hyvä, että toimintaa ei liian tarkkaan määritellä etukäteen vaan jätetään reagoitivaraa muuttuviin tilanteisiin. Salon kaupungilla ei ole huomautettavaa ohjelman sisällöstä. Ohjelman ulkoasua on syytä kehua, se on raikas ja helposti lähestyttävä.

2. Salon painopistealueiksi esitetään:

ympäristökasvatus  
vesihuolto  
luonnon monimuotoisuus  
vesistöhankeet  
energiatehokkuus  
kestävä liikkuminen  
yritysyhteistyö

3. Salon rakennus- ja ympäristölautakunnan talousarvioon varataan vuosittain Valonian toimintaan osallistumista varten tarvittava summa. "

Puheenjohtaja totesi, että Nyysösen esitys raukesi kannattamattomana.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Päätettiin tarkastaa pöytäkirja tämän asian osalta kokouksessa.

Kaupunginvaltuusto 15.06.2020 § 61

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että

kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen kaupunginhallituksen päätöksen 4.5.2020 § 159, koskien rakennus- ja ympäristölautakunnan ehdottamaa lausuntoa Valonian Ohjelma 2030 -luonnoksesta.

Päätös:

Juha Punta esitti Ruokosen ja Haapasalon kannattamana, että asia valmistellaan uudelleen siten, että hyvä yhteistyö Valonian kanssa jatkuu.

Marjaana Mänkäri esitti Nyysösen, Alangon ja Lieden kannattamana, että kaupunginvaltuusto ohjeistaa kaupunginhallitusta hyväksymään rakennus- ja ympäristölautakunnan 15.4. hyväksymän lausunnon Valoniale, sekä valmistelee talousarvioon riittävän määrärahan jatkossa.

Saija Karnisto-Toivonen saapui kokoukseen kello 20:47. Pia Hellström poistui kokouksesta kello 20.49.

Juha Punta veti esityksensä pois ja yhtyi Mänkärin esitykseen. Haapasalo siirsi kannatuksensa Mänkärin esitykselle.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu vastaesitys. Puheenjohtaja esitti että järjestetään nimenhuutoäänestys, jossa pohjaesitystä kannattavat äänestävät JAA, ja Mänkärin vastaesitystä kannattavat äänestävät EI.

Hyväksyttiin äänestystapa.

Järjestetyssä äänestyksessä JAA-ääniä annettiin 17 kappaletta, EI-ääniä 33 kappaletta, 1 poissa.

Puheenjohtaja totesi, että Marjaana Mänkärin esitys voitti järjestetyn äänestyksen.

Kaupunginvaltuusto päätti ohjeistaa kaupunginhallitusta hyväksymään rakennus- ja ympäristölautakunnan 15.4. hyväksymän lausunnon Valoniale, sekä valmistelevaan talousarvioon riittävän määrärahan jatkossa.